

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Dejepis
Ročník	ôsmy, deviaty
Škola	ZŠ Dunajská Lužná
Názov ŠkVP	
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	základné
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná

PREDMET :

DEJEPIS

8.ročník: Časová dotácia: **2 hodiny týždenne / 66 hodín ročne**

9.ročník: Časová dotácia: **3 hodiny týždenne / 99 hodín ročne**

CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Dejepis spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou náukou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Je v nej však samostatným predmetom a spolu s nimi v integratívnych vzťahoch predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Tí si v ňom postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania na základe oboznamovania sa s historickým procesom ako jedným zo základných predpokladov komplexného poznávania sveta a ľudskej spoločnosti.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Pričom kladie dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Takto vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti a rovnakú dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

CIELE PREDMETU:

Všeobecný cieľ

Všeobecným cieľom dejepisného vyučovania je vytvárať a formovať kritické historické vedomie žiakov, na základe ktorého by boli žiaci schopní pochopiť minulosť a prítomnosť krajiny, v ktorej žijú, situáciu Slovenskej republiky, ako aj jej postavenie v Európe a zároveň si uvedomovať potrebu mierového spolunažívania všetkých národov. Tento všeobecný cieľ sa ďalej špecifikuje v štruktúre cieľov, ktoré

chápeme v širšom kontexte, vo vzťahoch nadradenosti a podradenosti v istej hierarchii, v ktorej by dosiahnutie jedného cieľa bolo základom pre dosiahnutie cieľa ďalšieho.

Ciele :

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom:

- poznávať históriu, ktorá nepredstavuje uzavretú minulosť (sumu faktov a letopočtov) so vždy konečnými a jednostrannými interpretáciami
- poznávať históriu na základe práce a analýzy primárnych a sekundárnych historických prameňov
- rozvíjať komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností klásť rôznorodé otázky, prostredníctvom ktorých žiaci riešia uvedené úlohy a problémy
- implementovať a rozvíjať dialóg a otvorenú diskusiu
- eliminovať frontálne vyučovanie
- v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení

Históriu môžeme chápať aj ako pestrú scénu zaujímavých a fascinujúcich udalostí. Vo vyučovaní môžeme tento aspekt zvýrazniť aplikovaním zážitkovosti, ktorej obsahom sa môžu stať didaktické hry, hry na úlohy alebo simulačné hry. Nezastupiteľné miesto má živé a dramatické rozprávanie učiteľa.

Dejiny majú poskytovať prehľad.

Učiteľ má poskytovať žiakom ucelené a prehľadne usporiadané vedomosti, vypracúva pre žiakov rôzne prehľady, schémy, tabuľky, množinové zápisy, ktorými sa snaží vystihnúť podstatné a hlavné znaky problému. Skvalitnenie prehľadu a systemizácie vedomostí možno dosiahnuť pestrejším výberom metód a foriem opakovania.

Dejiny majú učiť premýšľať o dobre a zle. História poskytuje veľa situácií, v ktorých ľudia svojim správnym alebo nesprávnym rozhodnutím môžu ovplyvniť v dobrom alebo zlom svoje prostredie. Konfrontáciou takýchto situácií môžu žiaci získať zmysel pre dobro a zlo.

Dejiny majú inšpirovať

Učiteľ objasňuje konkrétne životné situácie, do ktorých sa jednotlivé osobnosti dostávajú, približuje ich životné príbehy, osudy, dramatické konflikty, boje. Tie sa môžu stať pre žiakov pozitívnym alebo negatívnym príkladom. Práve v tejto oblasti má učiteľ výbornú možnosť vzbudiť záujem o históriu, pretože táto rovina výučby prináša veľké množstvo výchovnovzdelávacích hodnôt.

Dejiny majú udržiavať živé tradície. Z histórie získavame informácie o tom, aké hodnoty nám zanechali minulé generácie. Žiaci by mali pochopiť, že ľahkomyselné zaobchádzanie s nimi môže viesť k ich strate pre budúce generácie.

Dejiny majú viesť k vytváraniu kritického stanoviska. Táto cieľová kategória je v podstate v protiklade s predchádzajúcou. Žiaci za pomoci učiteľa odhaľujú aj to, čo je negatívne v minulosti, celý rad predsudkov, stereotypov, ktoré často pretrvávajú aj v prítomnosti. Najlepším spôsobom vytvárania kritického stanoviska je porovnávanie súčasnosti so situáciou v minulosti.

Dejiny majú politicky utvárať, uvedomovať. Z histórie sa má žiak naučiť, že je súčasťou určitej konkrétnej spoločnosti. Učí sa, ako táto spoločnosť vznikla, čo je pre ňu charakteristické. Vyučovanie dejepisu má viesť k tomu, aby žiak ako budúci občan bol pripravený žiť a orientovať sa v tejto spoločnosti.

Dejiny majú viesť k poznaniu seba samého. Prostredníctvom histórie sa žiaci zoznamujú s konaním ľudí v rôznych životných situáciách. Z dejín je možné získať veľa životných skúseností. Učiteľ vyberá konkrétne situácie, v ktorých je človek skutočne prítomný, alebo môže použiť určité pramene, ktoré vypovedajú o osobných skúsenostiach človeka.

Dejiny majú viesť k úvahám. História nám poskytuje množstvo otázok, ktoré nás vedú k uvažovaniu, premýšľaniu. Sú to otázky, ktoré nemôžu byť zodpovedané okamžite. Dávajú príležitosť hľadať vlastné odpovede, ktoré sa nemusia zhodovať s definitívne formulovaným názorom učiteľa.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE A ZRUČNOSTI

Základné predmetové kompetencie

Historický čas

- zaraďovať historické fakty, udalosti, javy, procesy v chronologickej postupnosti,
- zaraďovať historické fakty, udalosti, javy, procesy do synchrónnych celkov,
- rozpoznať nerovnomernosť historického vývoja na základe prijatých kritérií,
- identifikovať rôzne časové štruktúry historického vývoja,
- používať periodické termíny – medzníky ako jeden z prostriedkov orientácie v minulosti

Historický priestor

- rozlišovať medzi miestnymi, regionálnymi, národnými, globálnymi historickými javmi a procesmi
- vystihnúť základné vývinové charakteristiky miestnych, regionálnych, národných, globálnych historických javov a procesov a prepojenosť medzi nimi,
- chápať vzájomnú prepojenosť a podmienenosť hospodárstva, politiky, sociálnej organizácie a kultúry,
- chápať vzťahy medzi individuálnym a sociálnym životom a úlohu osobností v dejinách

Historické fakty, udalosti, javy a procesy

- vyčleniť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces,
- charakterizovať historické udalosti, javy, procesy na základe určujúcich znakov,
- určiť príčiny a dôsledky historických udalostí, javov a procesov,
- vymedziť a popísať charakteristické znaky jednotlivých historických období, civilizácií, kultúr,
- objasniť zvláštnosti historických období, civilizácií v jednotlivých krajinách, oblastiach a regiónoch,
- charakterizovať ekonomické, sociálne, politické a kultúrne faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj

Žiaci získajú základné informácie

– ako vyhľadávať relevantné informácie

- pri analýze primárnych a sekundárnych historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňov
- vymedzia predmet skúmania
- analyzujú štruktúry problému
- rozlišujú kľúčové problémy, otázky
- vyjadrujú to, čo už vedia a čo ešte musia odhaliť

- myslia v alternatívach
- vytvoria plán skúmania
- vyhľadávajú informácie z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok, z odbornej, populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie
- komunikujú v „skúmateľskom“ tíme o výsledkoch skúmania
- vytvoria výstup zo skúmania
- pri vyhľadávaní informácií z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických i z textov kombinovaných z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok, z odbornej, populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie
- **ako využívať tieto informácie a verifikovať hodnoty**
  - pri práci s informáciami a verifikovaní ich hodnôt
  - pri vyberaní informácií
  - pri organizovaní informácií
  - pri porovnávaní informácií
  - pri rozlišovaní informácií
  - pri zaraďovaní informácií
  - pri kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií
- **ako štruktúrovať výsledky, výstupy a potvrdenia vybraného postupu**
  - pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu
  - pri zoradení výsledkov
  - pri rozpoznaní podstatného od nepodstatného
  - pri určovaní podstatného, kľúčového
  - pri integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca
  - pri vyhodnocovaní správnosti postupu
  - pri tvorbe súboru vlastných prác (portfólio)

OBSAH

Súhrn cieľov a obsahu vzdelávania z dejepisu v 8. ročníku ZŠ vychádzajúc zo štátneho vzdelávacieho programu

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
<p>Úvodná hodina</p> <p>Opakovanie učiva 7.ročníka</p>	<p>Oboznámiť žiakov s obsahom a cieľmi vyučovania dejepisu</p> <p>Systematizovať nadobudnuté poznatky zo 7. ročníka</p>	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ je oboznámený s obsahom a cieľmi vyučovania v ôsmom ročníku a zhrnie nadobudnuté poznatky zo 7. ročníka. 	<p>OSR</p> <p>MUV</p>
<p><u>Na ceste k moderným národom</u></p>	<p>Francúzska revolúcia</p> <p>- francúzska spoločnosť v 18.storočí</p> <p>– príčiny, priebeh, výsledky revolúcie- Napoleon</p> <p>Napoleon Bonaparte a napoleonské vojny</p> <p>Bonaparte- vzťahy Francúzska s ostatnými štátmi v Európe- počas revolúcie a za Napoleona,– Viedenský kongres – určovanie nových hraníc Európy</p> <p>Cárske Rusko</p> <p>Rusko v 19.storočí</p> <p>Vo víre revolúcií a nacionalizmu</p> <p>-ohniská revolučných nepokojov v Európe</p> <p>Vznik národných štátov-Zjednotenie Talianska a Nemecka</p> <p>zjednotenie Talianska a Nemecka</p> <p>Zaslúbená zem Amerika</p> <p>USA – formovanie štátu nového typu, federácia, ústava, parlament, prezident, - hosp. a pol. vývoj</p>	<p>iak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ posúdiť význam Deklarácie ľudských a občianskych práv, ▪ uvedie príčiny a opíše priebeh francúzskej revolúcie ▪ vysvetlí priebeh francúzskej revolúcie, jej význam ▪ charakterizovať politiku Napoleona ▪ zdôvodniť pád Napoleona <p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ charakterizovať Rusko za vlády Mikuláša I., ▪ opísať znaky jeho vlády a uviesť príčiny, význam, dôsledky Krymskej vojny ▪ zhrnúť dôvody vedúce k revolučným nepokojom po Viedenskom kongrese ▪ opísať spôsoby a priebeh týchto revolúcií ▪ uviesť príčiny nepokojov na Balkáne <ul style="list-style-type: none"> ▪ zhodnotiť význam boja za samostatnosť ▪ zhrnúť dôvody vedúce k zjednoteniu ▪ opísať spôsoby a priebeh zjednotenia Talianska i Nemecka <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetlí príčiny, priebeh a význam americkej vojny za nezávislosť ▪ porovnať názory na usporiadanie USA ▪ príčiny vzniku občianskej vojny 	<p>OSR</p> <p>MUV</p> <p>MEV</p> <p>PPZ</p> <p>ENV</p> <p>DOV</p> <p>OŽZ</p>
	<p>- Priemyselná revolúcia a modernizácia</p> <p>Európa koncom 19. storočia – veda a</p>	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetlí význam priemyselnej revolúcie a jej dôsledky, 	<p>OSR</p> <p>MUV</p> <p>MEV</p>

	<p>technika,</p> <p>Kultúra a umenie</p> <p>umenie, životný štýl v Európe v 19. storočí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozná vynálezy 19. storočia, ich objaviteľov a význam ▪ charakterizovať klasicizmus, biedermeier, romantizmus, impresionizmus a zaradiť umelcov do uvedených smerov. 	<p>PPZ</p> <p>ENV</p> <p>DOV</p> <p>OŽZ</p>
<p><u>Moderný slovenský národ</u></p>	<p>Slovenské národné hnutie</p> <p>národnostné zloženie Uhorska</p> <p>- postavenie Slovákov v Uhorsku, vzťahy k Maďarom. K Viedni</p> <p>-3 fázy národného hnutia</p> <p>Anton Bernolák</p> <p>- zápas za kodifikáciu spisovnej slovenčiny a za národné a jazykové práva – A. Bernolák, vzostup Slovenska, život v mestách a na dedine. Strediská vzdelanosti – generálny seminár, učené tovarišstvo</p> <p>Slovanská vzájomnosť</p> <p>-súčasť československého kmeňa</p> <p>-Ján Kollár</p> <p>-generácia Slávie</p> <p>Štúrovská generácia</p> <p>Ľ.Štúr</p> <p>-spisovná slovenčina</p> <p>-študenti evanjelického lýcea</p> <p>-osvetová činnosť</p> <p>-politické aktivity</p>	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ popísať život roľníka, uviesť jeho príčiny jeho nezájmu o činnosť. ▪ zdôvodniť význam vzdelávania ľudu ▪ popísať zmeny v mestách ▪ pozná 3 generácie slovenských národovcov ▪ pozná dôvody a význam uzákonenia prvej spisovnej slovenčiny, miesto a rok kodifikovania ▪ vie vysvetliť význam bernolákovcov <ul style="list-style-type: none"> ▪ vie vysvetliť podstatu myšlienky slovanskej vzájomnosti ▪ vymenovať slovanské národy v monarchii ▪ uviesť centrá 2.fázy slovenského národného hnutia ▪ zhodnotiť dielo Ľudovíta Štúra a jeho význam ▪ pozná dôvody a význam uzákonenia štúrovej spisovnej slovenčiny, miesto a rok kodifikovania ▪ popísať život roľníka, uviesť jeho príčiny jeho nezájmu o činnosť. ▪ zdôvodniť význam vzdelávania ľudu ▪ popísať zmeny v mestách, ▪ pozná najväčšie mestá ▪ vie vymenovať členov štúrovskej generácie 	<p>OSR</p> <p>MUV</p> <p>MEV</p> <p>PPZ</p> <p>ENV</p> <p>DOV</p> <p>OŽZ</p>
	<p>Slováci a revolučný rok 1848/49- revolučné Uhorsko</p> <p>- sformulovanie slovenského politického programu</p> <p>- slovenská politika na uhorskom sneme</p> <p>- Žiadosti slovenského národa /10.5.1948 v Lipt. Sv. Mikuláši/ - slovenské povstanie – vznik Slovenskej národnej rady,</p>	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uviesť príčiny, ciele a význam revolúcie v Uhorsku ▪ charakterizovať Žiadosti slovenského národa ▪ pozná ich obsah, ciele a význam ▪ uviesť ciele, priebeh a význam dobrovoľníckych výprav ▪ vysvetliť význam života našich predkov pre život v súčasnosti, pojmy národ – 	<p>OSR</p> <p>MUV</p> <p>MEV</p> <p>PPZ</p> <p>OŽZ</p>

	dobrovoľníckeho zboru, vojenské operácie /významné bitky/	národnosť.	
<u>Rakúsko-Uhorsko</u>	<p>Od memoranda k Matici slovenskej život Slovákov po revolúcii, oživenie národného života, - Memorandum slovenského národa 1861, Matica slovenská 1863, založenie slovenských gymnázií – politická činnosť Slovákov – spolky, organizácie, formovanie politických strán, - zastúpenie Slovákov v uhorskom sneme, – život jednotlivých spoločenských vrstiev</p> <p>Čo sme sa naučili</p> <ul style="list-style-type: none"> - časová priamka - pojmová mapa <p>Rakúsko-uhorské vyrovnanie a Slováci</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavenie Slovenska po rakúsko-uhorskom vyrovnaní, – hospodárstvo a jeho charakter na Slovensku, politická činnosť . národnostná otázka v mnohonárodnom Rakúsko - Uhorsku, proces maďarizácie - — Slovenské vysťahovalectvo vysťahovalectvo – život Slovákov v zahraničí 	<p>Žiak</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pozná miesto a rok prijatia, obsah, ciele a význam Memoranda slovenského národa. ▪ pozná miesto a rok vzniku Matice slovenskej a slovenských gymnázií, ▪ pozná osobnosti, ▪ vie opísať jej hlavné úlohy a význam ▪ vie uviesť politické strany na Slovensku – ciele, hlavných predstaviteľov ▪ vie charakterizovať národnostnú otázku v mnohonárodnom Rakúsko – Uhorsku <p>na časovej priamke vie označiť udalosti od r.1700 do r.1900</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podľa pojmovej mapy porozpráva o živote Slovákov v druhej polovici 19.storočia <p>vie vysvetliť pojem dualizmus – znaky. Príčiny a dôsledky.</p> <p>vie vysvetliť príčiny vysťahovalectva</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pozná priemyselné odvetvia a lokality 	<p>OSR</p> <p>MUV</p> <p>MEV</p> <p>PPZ</p> <p>OŽZ</p>

<p>Prvá svetová vojna</p>	<p>– V predvečer svetovej vojny</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik Trojspolku a Trojdohody - dôsledky úpadku vplyvu habsburskej monarchie v Európe v II. polovici 19. storočia <p>Život počas 1. svetovej vojny</p> <ul style="list-style-type: none"> - ambície Nemecka pred I. svetovou vojnou - príčiny vzniku I. svetovej vojny - dôvody, ktoré viedlo Rusko k ukončeniu vojny - dôsledky I. svetovej vojny <p>Slovenskí vojaci na frontoch</p> <ul style="list-style-type: none"> - postoj Slovákov k vypuknutiu I. svetovej vojny - mapa - bojiská I. svetovej vojny - možnosti, týkajúce sa budúcnosti Slovákov po skončení I. svetovej vojny <p>Na ceste k spoločnému štátu Slovákov a Čechov</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivity zahraničného odboja vo Francúzsku a aktivity amerických Slovákov. <p>Milan Rastislav Štefánik a Tomáš Garrigue Masaryk</p> <p>obsah stretnutí osobnosti politiky v T. Sv. Martine</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam Washingtonskej deklarácie - význam M. R. Štefánika a T. G. Masaryka pre Slovensko a I. svetovú vojnu. <p>Čo sme sa naučili</p> <ul style="list-style-type: none"> -systematizovať nadobudnuté poznatky o I. svetovej vojne 	<p>žiak vie popísať príčiny vzniku Trojspolku a Trojdohody</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vie uviesť dôsledky úpadku vplyvu habsburskej monarchie v Európe v II. polovici 19. storočia <p>žiak vie opísať ambície Nemecka ešte pred I. svetovou vojnou</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ žiak vie popísať príčiny vzniku I. svetovej vojny ▪ žiak vie uviesť dôvody, ktoré viedlo Rusko k ukončeniu vojny a vie objasniť dôsledky I. svetovej vojny <ul style="list-style-type: none"> ▪ žiak vie popísať postoj Slovákov k I. svetovej vojne ▪ vie ukázať na mape významné bojiská I. svetovej vojny <ul style="list-style-type: none"> ▪ žiak vie vymenovať možnosti, ktoré sa týkali budúcnosti po ukončení I. svetovej vojny a vie vymenovať aktivity zahraničného odboja v Francúzsku a aktivity amerických Slovákov <ul style="list-style-type: none"> ▪ žiak vie popísať obsah stretnutí osobnosti politiky v Turčianskom Sv. Martine a vie vysvetliť význam Washingtonskej deklarácie <p>-žiak vie popísať obsah stretnutí osobnosti politiky v Turčianskom Sv. Martine a vie vysvetliť význam Washingtonskej deklarácie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ žiak popíše význam M. R. Štefánika a T. G. Masaryka pre Slovensko <ul style="list-style-type: none"> ▪ žiak zhrnie nadobudnuté poznatky o I. svetovej vojne 	<p>OSR MUV MEV PPZ OŽŽ</p>
<p>Legenda:</p>	<p>OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj ENV – Environmentálna výchova MEV – Mediálna výchova MUV – Multikultúrna výchova DOV – Dopravná výchova OŽŽ – Ochrana života a zdravia PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>		

Súhrn cieľov a obsahu vzdelávania z dejepisu v 9. ročníku ZŠ vychádzajúc zo štátneho vzdelávacieho programu

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
<u>Prvá svetová vojna</u>	<p>Osudné výstrely zo Sarajeva -atentát na následníka trónu -ultimátum</p> <p>Svet zachvátený vojnou - ambície Nemecka pred I. svetovou vojnou - príčiny vzniku I. svetovej vojny - dôvody, ktoré viedlo Rusko k ukončeniu vojny, dôsledky I. svetovej vojny</p> <p>Svetová vojna a Slováci -postoj Slovákov k vypuknutiu I. svetovej vojny - možnosti, týkajúce sa budúcnosti Slovákov po skončení I. svetovej vojny</p> <p>Milan Rastislav Štefánik -aktivity zahraničného odboja vo Francúzsku a aktivity amerických Slovákov</p> <p>- obsah stretnutí osobnosti politiky v T. Sv. Martine - význam Washingtonskej deklarácie</p> <p>Ako sa rodil mier -versailleský mierový systém . trianonská dohoda Pohľad späť I Systematizovať nadobudnuté poznatky</p>	<p>žiak pozná rozdiel medzi zámienkou a dôvodom vzniku 1.svetovej vojny žiak vie opísať ambície Nemecka ešte pred I. svetovou vojnou</p> <p>žiak vie popísať príčiny vzniku I. svetovej vojny</p> <p>žiak vie uviesť dôvody, ktoré viedlo Rusko k ukončeniu vojny a vie objasniť dôsledky I. svetovej vojny</p> <p>žiak vie popísať postoj Slovákov k I. svetovej vojne</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ žiak vie vymenovať možnosti, ktoré sa týkali budúcnosti po ukončení I. svetovej vojny ▪ vie vymenovať aktivity zahraničného odboja vo Francúzsku a aktivity amerických Slovákov <p>-vie miesto a čas vyhlásenia ČSR -vie miesto a čas vyhlásenia Martinskej deklarácie -vie miesto a čas vyhlásenia Washingtonskej deklarácie</p> <p>-žiak vie vymenovať nové štáty na mape Európy</p> <p>-žiak pracuje samostatne s nadobudnutými vedomosťami</p>	<p>OSR MUV MEV PPZ ENV OŽZ</p>
<u>Medzivojnová Európa</u>	<p>Nové štáty na mape Európy -stredná Európa -pobaltské krajiny</p> <p>Slovensko vstupuje do česko-slovenského štátu</p> <p>Bratislava- hlavné mesto Slovenska</p>	<p>- žiak vie ukázať na mape hranice nových štátov po rozpade R-Užiak vie ukázať na mape a vymenovať štáty vzniknuté po 1.svetovej vojne</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ -obsah stretnutí osobnosti politiky v T. Sv. Martine ▪ význam Washingtonskej deklarácie <p>zhrnúť, v čom spočívali výhody a nevýhody polohy Bratislavy pre hlavné mesto.politický,</p>	<p>OSR MUV MEV PPZ</p>

	<p>centrum politického a spoločenského života</p> <p>Ako sa Lenin dostal k moci Vedieť opísať situáciu v Rusku v roku 1917 a charakterizovať vládu Lenina Mussolini a jeho čiernoodenci Vedieť uviesť dôvody vzniku diktatúr rozlíšiť demokraciu od diktatúry a vedieť vysvetliť príčiny vzniku fašizmu v Taliansku Hitlerova diktatúra v Nemecku vysvetliť príčiny vzniku nacizmu v Nemecku a vedieť vysvetliť príčiny vzniku fašizmu v Taliansku Slovensko hľadá svoju cestu –Vedieť vysvetliť výhody a nevýhody spojenia Čechov a Slovákov -Vedieť vysvetliť myšlienku čechoslovakizmu Zápas o každodenný chlieb -Vedieť zhodnotiť hospodársky rozmach ČSR a vedieť vysvetliť rozdiel v hospodárstve u Slovákov a Čechov Nepoznaná sloboda Vedieť vysvetliť čo priniesla demokratizácia politického života Slovákom a význam spolkov v živote človeka</p> <p>Škola-základ života -budovanie slovenského školstva Spoluobčania či protivníci Vedieť identifikovať národnostné menšiny v ČSR Míľniky vedy a techniky Nové cesty umenia a architektúry</p>	<p>kultúrny, spoločenský a hospodársky život Bratislavy</p> <p>- žiak vie : opísať situáciu v Rusku v roku 1917 a charakterizovať vládu Lenina uviesť dôvody vzniku diktatúr –rozlíšiť demokraciu od diktatúry a vedieť vysvetliť príčiny vzniku fašizmu v Taliansku</p> <p>-vysvetliť príčiny vzniku nacizmu v Nemecku</p> <p>-žiak vie vysvetliť výhody a nevýhody spojenia Čechov a Slovákov Žiak vie vysvetliť myšlienku čechoslovakizmu</p> <p>-žiak vie zhodnotiť hospodársky rozmach ČSR a vie vysvetliť rozdiel v hospodárstve u Slovákov a Čechov</p> <p>-žiak vie vysvetliť čo priniesla demokratizácia politického života Slovákom a význam spolkov v živote človeka</p> <p>Žiak vie: -vysvetliť dôsledky maďarizácie na slovenské školstvo žiak vie identifikovať národnostné menšiny v ČSR -žiak vie opísať vplyv vedy, techniky, kultúry a umenia na zvyšovanie životnej úrovne -prevratné objavy vo vede a technike</p>	
--	--	--	--

	<p>Zlaté dvadsiate roky?</p> <p>Nové cesty umenia a architektúry</p> <p>Kultúrny rozlet Slovenska</p> <p>Vedieť opísať vplyv vedy, techniky, kultúry a umenia na zvyšovanie životnej úrovne</p> <p>Mračná nad Československom</p> <p>Vedieť opísať Mníchovskú dohodu</p> <p>Vedieť opísať vyhlásenie autonómie</p> <p>Vedieť analyzovať viedenskú arbitráž</p> <p>Rozbitie Česko-slovenskej republiky</p> <p>Vedieť kriticky zhodnotiť postoj západných mocností voči ČSR</p> <p>Pohľad späť 2</p> <p>Systematizovať nadobudnuté poznatky</p>	<p>-moderný životný štýl</p> <p>-vymenovať umelcov a architektov dadaizmu a surrealizmu</p> <p>-vymenovať umelcov slovenskej moderny</p> <p>-žiak vie zdôvodniť vplyv kultúry, spolkov a škôl na každodenný život</p> <p>žiak vie:</p> <p>- opísať Mníchovskú dohodu</p> <p>-žiak vie opísať vyhlásenie autonómie</p> <p>- žiak vie analyzovať viedenskú arbitráž</p> <p>- žiak vie kriticky zhodnotiť postoj západných mocností voči ČSR</p> <p>-žiak pracuje samostatne</p>	
<p><u>Druhá svetová vojna</u></p>	<p>Európa-obet' diktátorov</p> <p>-vedieť uviesť príčiny 2. svetovej vojny</p> <p>-vedieť vymenovať v chronologickom poradí štáty napadnuté Nemeckom</p> <p>Život v okupovanej Európe</p> <p>Vedieť rozpoznať nebezpečenstvo ideológii, ktoré hlásajú rasovú neznášanlivosť</p> <p>Vedieť opísať protifašistický odboj a život v čase vojny</p> <p>Vedieť zhodnotiť holokaust</p> <p>Nový štát na mape Eorópy</p> <p>-Vedieť uviesť a popísať príčiny vzniku Slovenskej republiky</p> <p>Vedieť charakterizovať Slovenskú republiku</p> <p>Život v Slovenskom štáte</p> <p>-Vedieť analyzovať dôsledky židovského kódexu a zhodnotiť dôsledky holokaustu</p>	<p>-žiak vie rozpoznať nebezpečenstvo ideológii, ktoré hlásajú rasovú neznášanlivosť</p> <p>- žiak vie opísať protifašistický odboj a život v čase vojny a vie zhodnotiť holokaust</p> <p>-</p> <p>- žiak vie uviesť a popísať príčiny vzniku Slovenskej republiky</p> <p>- žiak vie charakterizovať SR</p> <p>- žiak vie analyzovať dôsledky židovského kódexu a zhodnotiť dôsledky holokaustu</p> <p>- Žiak vie analyzovať hospodárstvo v SR , žiak vie rozlíšiť autoritatívny režim od demokracie</p>	<p>OSR, MUV</p> <p>MEV</p> <p>PPZ</p> <p>ENV</p> <p>DOV</p> <p>OŽZ</p>

	<p>-Vedieť analyzovať hospodárstvo v SR</p> <p>Aký bol Slovenský štát</p> <p>Veľmoci proti Hitlerovi</p> <p>Vedieť popísať význam vzniku protihitlerovskej koalície</p> <p>Práca s mapou</p> <p>Slovenské národné povstanie</p> <p>Vedieť dokumentovať význam slovenského národného povstania a opísať domáci odboj</p> <p>Porážka Nemecka a jeho spojencov</p> <p>Vedieť opísať výsledky 2.svetovej vojny a jej následky na ľudstvo</p> <p>Vedieť chronologicky uviesť základné údaje o 2.svetovej vojne</p> <p>Pohľad späť</p> <p>Systematizovať nadobudnuté poznatky</p>	<p>žiak vie analyzovať politický systém v SR</p> <p>žiak vie popísať význam vzniku protihitlerovskej koalície</p> <p>- žiak vie ukázať na mape najväčšie bitky 2.svetovej vojny</p> <p>-žiak vie dokumentovať význam slovenského národného povstania a opísať domáci odboj</p> <p>- žiak vie opísať výsledky 2.svetovej vojny a jej následky na ľudstvo</p> <p>-žiak vie chronologicky uviesť základné údaje o 2.svetovej vojne</p> <p>žiak zhrnie nadobudnuté poznatky</p>	
<u>Svet po druhej svetovej vojne</u>	<p>Rozdelenie Európy</p> <p>-Vedieť pochopiť rozdelenie sveta na 2 tábory</p>	<p>-žiak vie pochopiť rozdelenie sveta na 2 tábory</p>	<p>OSR</p> <p>MUV</p> <p>MEV</p> <p>PPZ</p>
	<p>-Návrat Slovenska do obnovenej ČSR</p> <p>-Vedieť zdôvodniť ako chcel Košický vládny program riešiť vzťah Čechov a Slovákov</p> <p>Pod Stalinovým tieňom</p> <p>-Vedieť zhodnotiť februárový prevrat</p> <p>Na západ od „železnej opony“</p> <p>-Vedieť opísať spoluprácu západoeurópskych krajín a politikov, ktorí stáli na začiatku integrácie Európy</p> <p>Na východ od „železnej opony“</p> <p>-Vedieť rozlíšiť život za železnou oponou a rozpoznať zmeny v rozdelenom svete</p> <p>Sovietizácia Československa</p> <p>-Vedieť zdôvodniť, prečo</p>	<p>-žiak vie zdôvodniť ako chcel Košický vládny program riešiť vzťah Čechov a Slovákov</p> <p>-žiak vie zhodnotiť februárový prevrat</p> <p>- žiak vie opísať spoluprácu západoeurópskych krajín a politikov, ktorí stáli na začiatku integrácie Európy</p> <p>žiak vie rozlíšiť život za železnou oponou a rozpoznať zmeny v rozdelenom svete</p> <p>žiak vie zdôvodniť, prečo Československo bolo považované za satelitný štát</p>	

	<p>Československo bolo považované za satelitný štát Koniec kolonializmu</p> <p>☐ –Vedieť porovnať politické systémy a ich vplyv na každodenný život</p> <p>Vedieť vysvetliť hromadenie bohatstva v rukách jednotlivcov</p> <p>Rovnováha strachu</p> <p>– Vedieť opísať dôsledky 2.svetovej vojny</p> <p>Vedieť opísať prejavy odporu východoeurópskych štátov proti komunistickej diktatúre</p> <p>Dve tváre komunistickej totality -Vedieť vysvetliť a popísať prečo bola potrebná kolektivizácia a industrializácia Slovenska</p> <p>Neúspešný pokus o reformu –☐ Vedieť dokumentovať narastanie krízy a jej vyvrcholenie v socializme s ľudskou tvárou</p> <p>Vedieť charakterizovať rok 1968</p> <p>Umŕtvená spoločnosť</p> <p>–Vedieť charakterizovať normalizáciu a osobnosť G. Husáka, zdôvodniť príčiny nespokojnosti a prejavy odporu voči režimu</p> <p>Vedieť zdôvodniť podstatu Charty 77</p> <p>Svetlá a tiene civilizácie Vedieť charakterizovať vedecko-technickú revolúciu</p> <p>Umenie salónov a ulíc Umenie 20.storočia Koniec nehybnosti</p> <p>– Vedieť uviesť význam sviečkovej manifestácie</p> <p>–Vedieť vysvetliť pád železnej opony a nežnú revolúciu</p> <p>-Vedieť vymenovať pozitíva a negatíva socializmu</p> <p>Pohľad späť -Systematizovať nadobudnutépoznatky</p>	<p>- žiak vie porovnať politické systémy a ich vplyv na každodenný život</p> <p>žiak vie vysvetliť hromadenie bohatstva v rukách jednotlivcov</p> <p>- žiak vie opísať dôsledky 2.svetovej vojny, vie opísať prejavy odporu východoeurópskych štátov proti komunistickej diktatúre</p> <p>- žiak vie vysvetliť a popísať prečo bola potrebná kolektivizácia a industrializácia Slovenska</p> <p>žiak vie dokumentovať narastanie krízy a jej vyvrcholenie v socializme s ľudskou tvárou</p> <p>žiak vie charakterizovať normalizáciu a osobnosť G. Husáka, zdôvodniť príčiny nespokojnosti a prejavy odporu voči režimu</p> <p>- žiak vie charakterizovať vedecko-technickú revolúciu</p> <p>- žiak vie popísať umenie 2.polovice 19. a 20.storočia</p> <p>- žiak vie uviesť význam sviečkovej manifestácie</p> <p>- žiak vie vysvetliť pád železnej opony a nežnú revolúciu</p> <p>- žiak vie vymenovať pozitíva a negatíva socializmu</p> <p>žiak zhrnie základné poznatky</p>	
--	---	--	--

Dejiny súčasnosti	Prevratný rok 1989 Na ceste k Európskej únii Na ceste k demokracii a samostatnosti Vstup Slovenska do EÚ a NATO –Vedieť uviesť výhody a nevýhody vstupu do EÚ Vedieť zhodnotiť prijatie eura Pohľad späť IV -Vedieť samostatne pracovať a využívať vedomosti získané na predchádzajúcich hodinách	- žiak vie uviesť výhody a nevýhody vstupu do EÚ žiak vie zhodnotiť prijatie eura žiak vie samostatne pracovať a využívať získané poznatky z predchádzajúcich hodín	OSR MUV MEV PPZ
Legenda: OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj ENV – Environmentálna výchova MEV – Mediálna výchova MUV – Multikultúrna výchova DOV – Dopravná výchova OŽZ – Ochrana života a zdravia PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti			

Zoznam aplikovaných prierezových tém:

PT: 1. Osobnostný a sociálny rozvoj:

- rozvíjať u žiakov sebaopoznanie, sebaúctu, seba reflexiu,
- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy
- budovanie zdravého kamarátskych vzťahov
- zásady slušného dialógu
- úcta k starším
- úcta medzi partnermi v rodine.
- výchova k zodpovednej práci
- pravidlá slušnosti
- plnohodnotné využitie voľného času
- výchova k manželstvu a rodičovstvu
- rozvoj morálnych hodnôt, pozitívneho myslenia a budovanie správneho postoja k životu
- kolobeh v živote človeka
- riešenie konfliktov v triede, vzťah k spolužiakom, vzťah k učiteľom
- rodinná výchova
- formovanie právneho vedomia
- charakter človeka
- ľudské práva
- vzory v našom živote

PT: 2. Dopravná výchova-výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

- história dopravných prostriedkov

PT: 3. Environmentálna výchova

- ochrana životného prostredia
- pohľad na prírodu z historického hľadiska

PT: 4. Ochrana života a zdravia

- úcta k životu
- zdravý životný štýl
- človek a nebezpečenstvo
- záchrana života

PT: 5. Tvorba projektu a prezentačné schopnosti

- rozvoj schopnosti využívať nástroje IKT pri zostavovaní základných písomností osobnej agendy
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím IKT.

PT: 6. Mediálna výchova

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi
- rozvoj schopnosti kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

PT: 7. Multikultúrna výchova

- regionálna kultúra
- výchova k národnému povedomiu
- ľudová slovesnosť
- Slovania a ich susedia
- priateľstvo a solidarita medzi národmi
- tolerancia k inakosti

VÝKONOVÝ ŠTANDARD**8.ročník**

Žiak vie

- posúdiť význam Deklarácie ľudských a občianskych práv,
- uvedie príčiny a opíše priebeh francúzskej revolúcie
- vysvetlí priebeh francúzskej revolúcie, jej význam
- charakterizovať politiku Napoleona
- zdôvodniť pád Napoleona
- vysvetlí príčiny, priebeh a význam americkej vojny za nezávislosť
- porovnať názory na usporiadanie USA
- charakterizovať vládu Karola VI a význam pragmatickej sankcie
- analyzovať život a dielo Mateja Bela,
- charakterizovať vládu Márie Terézie a význam jej reforiem
- popísať znaky a význam urbárskej regulácie.
- analyzovať život a dielo A. F. Kollára
- uviesť najznámejšie reformy Jozefa II
- charakterizovať Rusko za vlády Mikuláša I.,
- opísať znaky jeho vlády a uviesť príčiny, význam, dôsledky Krymskej vojny
- zhrnúť dôvody vedúce k zjednoteniu

- opísať spôsoby a priebeh zjednotenia Talianska i Nemecka
- uviesť príčiny nepokojov na Balkáne
- zhodnotiť význam boja za samostatnosť
- vysvetliť význam priemyselnej revolúcie a jej dôsledky,
- pozná vynálezy 19. storočia, ich objaviteľov a význam
- charakterizovať impresionizmus, fauvizmus, kubizmus a zaradiť umelcov do uvedených smerov.
- zhodnotiť dielo Ľudovíta Štúra a jeho význam
- pozná dôvody a význam uzákonenia spisovnej slovenčiny, miesto a rok kodifikovania
- popísať život roľníka, uviesť jeho príčiny jeho nezáujmu o činnosť.
- zdôvodniť význam vzdelávania ľudu
- popísať zmeny v mestách,
- pozná najväčšie mestá.
- uviesť príčiny, ciele a význam revolúcie v Uhorsku
- charakterizovať Žiadosti slovenského národa
- pozná ich obsah, ciele a význam
- uviesť ciele, priebeh a význam dobrovoľníckych výprav
- vysvetliť význam života našich predkov pre život v súčasnosti, pojmy národ – národnosť.
- pozná miesto a rok prijatia, obsah, ciele a význam Memoranda slovenského národa.
- pozná miesto a rok vzniku Matice slovenskej a slovenských gymnázií,
- pozná osobnosti,
- vie opísať jej hlavné úlohy a význam
- vie vysvetliť pojem dualizmus – znaky. Príčiny a dôsledky.
- vie vysvetliť príčiny vysťahovalectva
- pozná priemyselné odvetvia a lokality
- vie uviesť dôvody a ciele česko-slovenskej spolupráce.
- vie uviesť politické strany na Slovensku – ciele, hlavných predstaviteľov
- vie charakterizovať národnostnú otázku v mnohonárodnom Rakúsko – Uhorsku
- vie rozdeliť svet na 2 vojenské bloky
- vie vysvetliť zámienku a príčinu vzniku prvej svetovej vojny
- priebeh 1.svetovej vojny
- versailleský mierový systém
- Trianon
- Odboj Slovákov a Čechov
- Vznik spoločného štátu

9.ročník

Žiak :

- vie vysvetliť zámienku a príčinu vzniku prvej svetovej vojny
- priebeh 1.svetovej vojny
- versailleský mierový systém
- Trianon
- Odboj Slovákov a Čechov

- uviesť zmeny, ktoré nastali v Európe ako dôsledok povojnovej krízy
- ukázať na historickej mape nové štáty, ktoré vznikli v Európe
- opísať situáciu v Rusku v roku 1917 a charakterizovať vládu Lenina
- uviesť dôvody vzniku diktatúr, vie rozlíšiť demokraciu od diktatúry, vie charakterizovať stalinistickú diktatúru, vie vysvetliť príčiny vzniku nacizmu v Nemecku a príčiny vzniku fašizmu v Taliansku
- opísať vplyv vedy, techniky, kultúry a umenia na zvyšovanie životnej úrovne
- analyzovať postavenie Slovákov v ČSR
- popísať situáciu na Slovensku v rokoch –1918 - 1919
- vysvetliť výhody a nevýhody spojenia Čechov a Slovákov
- vysvetliť myšlienku čechoslovakizmu
- zhodnotiť hospodársky rozmach ČSR a vie vysvetliť rozdiel v hospodárstve u Slovákov a Čechov
- vysvetliť čo priniesla demokratizácia politického života Slovákom a význam spolkov v živote človeka
- identifikovať národnostné menšiny v ČSR
- zdôvodniť vplyv kultúry, spolkov a škôl na každodenný život
- opísať Mníchovskú dohodu
- opísať vyhlásenie autonómie
- analyzovať viedenskú arbitráž
- kriticky zhodnotiť postoj západných mocností voči ČSR
- nadobudnuté poznatky z kapitoly Česko-Slovensko v medzivojnovom období
- pracuje samostatne s využitím nadobudnutých vedomostí
- uviesť príčiny 2. svetovej vojny
- vymenovať v chronologickom poradí štáty napadnuté Nemeckom
- rozpoznať nebezpečenstvo ideológii, ktoré hlásajú rasovú neznášanlivosť
- opísať protifašistický odboj a život v čase vojny a vie zhodnotiť holokaust
- popísať význam vzniku protihitlerovskej koalície
- ukázať na mape najväčšie bitky
- opísať výsledky 2.svetovej vojny a jej následky na ľudstvo
- chronologicky uviesť základné údaje o 2.svetovej vojne
- uviesť a popísať príčiny vzniku Slovenskej republiky
- charakterizovať SR
- kriticky zhodnotiť postoj Nemecka voči Slovenskej republike
- rozlíšiť autoritatívny režim od demokracie
- analyzovať politický systém v SR
- analyzovať dôsledky židovského kódexu a zhodnotiť dôsledky holokaustu
- analyzovať hospodárstvo v SR
- dokumentovať význam slovenského národného povstania a opísať domáci odboj
- pochopiť rozdelenie sveta na 2 tábory
- opísať spoluprácu západoeurópskych krajín a politikov, ktorí stáli na začiatku integrácie Európy
- rozlíšiť život za železnou oponou a rozpoznať zmeny v rozdelenom svete
- porovnať politické systémy a ich vplyv na každodenný život
- vysvetliť hromadenie bohatstva v rukách jednotlivcov

- opísať dôsledky 2.svetovej vojny, vie opísať prejavy odporu východoeurópskych štátov proti komunistickej diktatúre
- uviesť postupné príčiny zblížovania medzi východom a západom a vie uviesť hlavné myšlienky Helsinskej konferencie
- charakterizovať vedecko-technickú revolúciu
- popísať umenie 2.polovice 19. a 20.storočia
- zdôvodniť ako chcel Košický vládny program riešiť vzťah Čechov a Slovákov
- zhodnotiť februárový prevrat
- zdôvodniť, prečo Československo bolo považované za satelitný štát
- vysvetliť a popísať prečo bola potrebná kolektivizácia a industrializácia Slovenska
- dokumentovať narastanie krízy a jej vyvrcholenie v socializme s ľudskou tvárou
- charakterizovať rok 1968
- charakterizovať normalizáciu a osobnosť G. Husáka, zdôvodniť príčiny nespokojnosti a prejavy odporu voči režimu
- zdôvodniť podstatu Charty 77
- uviesť význam sviečkovej manifestácie
- vysvetliť pád železnej opony a nežnú revolúciu
- vymenovať pozitíva a negatíva socializmu
- uviesť výhody a nevýhody vstupu do EÚ
- zhodnotiť prijatie eura
- uviesť rozdiely v hospodárskom a politickom systéme súčasného sveta

STRATÉGIE VYUČOVANIA:

Vyučovanie dejepisu na základnej škole vychádza z tendencie umožniť žiakom získať kompetencie, ktoré im vytvoria podmienky na aktívny prístup k pátraniu a skúmaniu minulosti. Získané spôsobilosti umožnia žiakom vyhľadávať a pátrať, pýtať sa na jednotlivé historické javy a procesy a tým spôsobom nepristupovať k histórii len ako k uzavretej minulosti.

V procese rozvíjania špecifických predmetových cieľov žiakov najvýznamnejším faktorom je učiteľ. Od toho ako vyučuje dejepis a ako vníma svoju úlohu na vyučovacej hodine závisí aj kvalita rozvíjania uvedených cieľov. Poslaním učiteľa dejepisu je prekonať transmisívnu výučbu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov prevažne vysvetľujúcimi metódami. Učiteľ na hodinách dejepisu aplikuje postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov v procese hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov z uplynulých období. Je to proces v ktorom sa má uplatniť žiakova vlastná činnosť, ktorá môže byť individuálna alebo kolektívna (kooperatívna) a ktorá v súlade so skúsenosťami a pod vedením učiteľa žiakom umožní získanie nových poznatkov, ale zároveň aj radosť z procesu poznávania. Učiteľ vytvára možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách ako aj priestor na diskusiu v rámci celej triedy. Zároveň žiakom zabezpečuje historický materiál na hodine alebo ich informuje, kde je možné historický materiál nájsť.

Moderne vyučovať dejepis nie je možné bez používania počítača a internetu. Z internetu žiaci môžu získať rôzne informácie z dejepisnou problematikou. Aj v tomto procese je veľmi významná úloha učiteľa, ktorý je sprievodcom.

Za zmysluplné a efektívne vyučovanie dejepisu považujeme také vyučovanie, ktoré zabezpečí:

- chronologické preberanie učiva
- synchrónne vyučovanie svetových a národných dejín
- adekvátny dôraz na národné dejiny
- návštevu múzeí, galérií a realizáciu primeraných exkurzií
- vyučovanie regionálnych dejín.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť budú využívané najmä motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia). Vytváranie nových poznatkov a zručností budú podporovať expozičné metódy ako rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, demonštračná metóda, pozorovanie, didaktické hry, atď. Pre aktivizáciu žiakov a ich zapojenie do vyučovania budú dôležité aj praktické aktivity (samostatná činnosť na základe inštruktáže) – tvorba projektov a referátov, vyhľadávanie informácií. Dôraz bude kladený na prácu s knihou a textom - čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie). Pri vyučovaní budú využívané aj metódy ako diskusia, či kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny). Z fixačných metód budú uplatňované metódy opakovania a precvičovania - ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy, didaktické testy, a pod.

Na vyučovaní sa bude využívať aj samostatná a tímová tvorba projektov, dlhodobé samostatné práce, prezentácie a obhajoby výstupov, pričom dôraz bude kladený na samostatnosť a zodpovednosť za učenie. Budeme dôsledne zohľadňovať individuálne potreby žiakov a motivovať ich do učenia pestrými formami výučby. Talenty žiakov v jednotlivých oblastiach budú rozvíjané do maximálnej možnej miery. Viac bude preferovaná samostatná práca žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

Z organizačných foriem sa bude uplatňovať najmä vyučovacia hodina základného, motivačného, expozičného, fixačného a aplikačného typu.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA:

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.:2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete dejepis sa vykonáva klasifikáciou.

UČEBNÉ ZDROJE:

Učebnica	Materiálne učebné prostriedky	Ďalšie zdroje
Mgr.Branislav Krasnovký PhDr. A kol Dejepis pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom	Interaktívna tabuľa Vizualizér Dataprojektor DVD Historické mapy	Webové stránky Historická revue Historická beletria Internet

PhDr. Dušan Kováč, DrSc. a kol. Pátrame po minulosti pre 9.ročník ZŠ a 4.ročník gymnázia		
---	--	--

Zodpovedná : Mgr. Eva Érséková